

Har nokon mint deg om kor flott du er?

Per Olav Kaldestad

PALS KONFERANSEN 2015
Å palsa- kulturendring på ungdomssteget

Bakgrunn

Mange elevar med store åtferdsvanskar
Mange instansar var involvert
Me meinte me hadde kompetanse på området, men det hadde me ikkje...
Organisasjon i mange «småkriser»
Ein del holdesituasjonar med elevar
Mykje negativt i alle former for samarbeid

PALS

Positiv Atferd støttande Læringsmiljø god Samhandling

Bruk av ros !

- Skal me rosa vanleg folkaskikk og no ?
- "ros dei fordi dei treng da, ikkje fordi dei fortentar da "

Organisering

- SFO
- 1.-4. steg
- 5.-7 steg
- 8. steg
- 9.steg
- 10.steg
- PALS team
- Rettleiing hjå PPT
- Pals medl har ansvar for dagsorden på team-møte

Korleis arbeider PALS teamet ?

- Møte ca ein gong i mnd m Trine frå PPT
- Møte ca ein gong i mnd internt
- Tek ansvar for PALS på teammøta annankvar gong
- Aktive på samrådingar(utviklingstid) ein gong i mnd
- PALS konferanse
- Aktive i høve all PALS
- PALS fest

Mal for møte på team

LÆRANDE MØTE
Innspeil Team malark:

- PALS/DUÅ (15 min)**
 - Sikksentide, positive ting som har skjedd,nye forslag/tips til vidare arbeid
- Utvikling av god praksis**
 - Ca.10 min frå klasserommet (20 min) i høve kjønnetekn på god klasseleing

met presis
presenter mal
presenter forventning til "timen"
motivasjon/varianse frå undervisninga
oppsummering av timen
klapping av kl.rom til neste time
sukkesoppveing
- Informasjon/utviklingsarbeid (30 min)**
 - org av vaka som kjem
 - info til å haue elevvar
 - info frå leing

I denne veka skal eg/me arbeida spesielt med å : _____

Samråding/Utviklingstid

Problemstilling.
Kva meiner du er kjønnetekn på at me er i god utvikling i høve PALS ?

Individuelt:

.....

.....

.....

Gruppe:

.....

.....

.....

Plenum:

.....

.....

.....

Oppsummering av ei PALS økt

Referat frå samråding 15.april : PALS

Korleis er du bevisst knoppslåddt ØRT i møte med elevene?

- Kan lett sjå litt streng ut, meir enn nede
- Blikkontakt, oppmerksom, smil, imøtekomsande
- Prøver å oppne positiv/tilbak...haha, men må og av og til «kessa» seg. (vera tydelig)
- Sjå situasjonen, gå gode signal som høver til situasjonen
- Ein god humoristisk/positiv understrøking av kommentarar? «haunar mellom det ein seier og knoppslåddt»
- Vilig å vera proff, sjølv i oppkava situasjonar trengst ein målretta og bestemt lærar
- Vilig å vera konsekvent, ikkje vera uforutstagar, ikkje gera elevene utrygge i situasjonen
- Måta elevene på ein positiv måte
- Setja seg « på haka» vta ein skal hjelpe ein elev
- Prøva å skjule negativitet
- Vira entusiastiske i faga
- Vira skoleleder.

Korleis kan me styrkje kvarandre for å lukkast i PALS arbeidet?

- ROL,ROL,ROL,ROL
- Halda god dialog på mellom/på tvers på teama
- Støtta kvarandres/tenkje vider ikkje emne og time
- Vera lojale mot det ein har bestemt i fellesskap
- PALS teamet lagra ein agenda for PALS jobbar på team, ØRT - ut av tid
- Tru det beste om kvarandre (mellom team og mellom b-ting og u-ting)
- Trøkke fram positive sider ved å vera to vakane i klasserommet
- K2 (bedrege uttry)
- Ta tak i negative elev kommentarar om andre vaksne, ikkje overgå
- Halda fokus på PALS regel på vaksne? «haunak klassen?» «haunak PALS regel på VP

Uta tykk har prioritetar i PALS ut skolelivet?

PALS på planleggingsdagar for lærarar/assistentar

- Skal PALS vera viktig må da på dagsorden
- Me har brukt fleire halve planleggingsdagar med PALS
- Alle treng øving, bruk egne caser heller enn «rollespel frå håndboka»
- IGP metoden som lærande møte fungerer veldig godt

Utarbeiding av klasseromreglar:

VIS RESPEKT	VIS ANSVAR	VIS OMSORG
Eg retter meg etter det del vaksne seier	Hald fokus på læring og ditt elge arbeid	Eg visar at eg bryr meg om korteis andre har det
Eg rettar opp handa og ventar på tur	Kom raskt i gong	Gje andre ros. Ofte
Snakk fint til og om medelevar	Eg gjer leksene mine	Bruka positivt kroppspråk
La andre få arbeidsro	Eg tar vare på skulematerieill og ting rundt meg	Eg er open for samarbeid med andre

Bruk andre ord enn ikkje..

ORDENS- OG ATTERERSREGLAR

Mål: Alle elevenar skal oppleve eit trygt skulemiljø. Mobbing og anna krenkjande åtferd er uakseptabelt. Skulen er arbeidsplass for eleven, lærarar og andre fagfella. Vi vil samarbeida for å gjera skulen vår å gjer skulen vår til ein stad der alle trivst, og der vi kjemur ansvar for oss sjelve og andre. Alle skal kunna kjenna seg trygge og verta behandla med respekt. Alle har ansvar for at dei er så godt lærepengde på skulen og å retta seg etter det dei vaksne seier. Reglane gjeld i skuletida, for alle arrangement i skulen sin rogt og alt som gjeld mobbing og krenkjande åtferd gjeld og på skulevegen/skulebusken.

Elevene skal ha god orden. Det er god orden å

- mata presis til timane
- ha orden i skulekubane
- ha med nødvendige læremiddel og utstyr
- gjera arbeid sin vort pålagt og so godt sin kan til rett tid
- henga i framkoma og laci i gangen
- passa på sine egne ting, du må gjev avtatta private ting som ikkje vert nytta i undervisning, halsa det fin i klasserommet og stua på skulen

Elevene skal ha god åtferd. Det er god åtferd å

- vera til stades i opplæringa
- vera hyggelige og høflege med kvarandre
- vera i rogt i timane og la andre få arbeid i fred
- unngå laci
- ikkje mobba eller på andre måtar krenka andre fysisk, verbalt eller digitalt
- erstatte ting du øydelegg eller vera med å rulle oppett skadar du har påført skulen sin eigedom
- la vera å ta med nytta rusemiddel eller tobakk og slus på skulen
- unngå å ta med seg ferlige gjenstandar og vesler
- nytta godt språk og la vera å banna og bruka skjelleord
- halsa seg på skulemiljøet
- vera ute i 5 minuttar om skule anna melding er gitt
- nytta dag eller kvelds våkne seier
- nytta data, mobil og musikk i opplæringa etter avtale med lærar
- unngå konfliktsituasjon og andre ferlige situasjonar
- bruke internett/mobil til berre skulefaglege oppgaver
- la vera å ta med songboka på skulen utan laci

Korleis er PALS synleg?

VEKEPLAN FOR 10.KL – V. 37

TIME	MÅNDAG	TYS DAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG
1	A: MCR B: MCR	A: MCR B: MAT/EMG	A: MAT B: KRLE	A: KH B: MCR	PLANLEGGINGSDAG FRI FOR ELEVANE
2	A: MCR B: MAT	A: SAM B: EMG/MAT	A: SAM B: MCR	A: KH B: SAM	
3	A: MAT B: MAT	Physio øvelse	A: EMG B: MAT	A: EMG B: KH	
4	A: HB/SARU/SPRÅK		A: MAT B: SAM	A: MCR B: KH	
5	A: HB/SARU/SPRÅK		A: HB/SARU/SPRÅK	A: HB B: VILFAG	
6	A: MAT B: EMG	A: HB: KNO	A: KRLE B: MAT	A: HB B: VILFAG	

Ordensleiar
10A: Amanda
10B: Jens

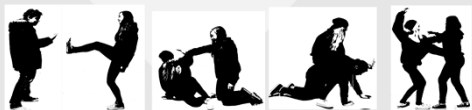
Pals
Eg viser at eg bryr meg om korleis andre har det

Kunst og håndverk for å få fram ideane i PALS v/KHV lærar Maya Mykkeltvedt.

Hald armar og hein for deg sjølv

Case

Magnar kjem gåande inn i gangen på skulen saman med 5 andre elevar. Han drikk på ei cola, læraren kjem og seier høfleg at det ikkje er lov med brus inne på skulen. Du tar etter colaflaske , men Magnar gøymmer den under jakka og seier at det er min cola og du får den aldri.

Kva gjer du ?

Metode for å løysa utfordrande elevar

- Presentera to valg. Det eine er rett det andre med konsekvensar
- Trekkja seg vekk for å unngå maktkamp
- Vera tydeleg på tidsfrist i høve å sjekka
- Rosa når rett valg er tatt

Vakt/Tilsyn eller involvering ?

- Haldningsendring i friminutta på ungdomstrinnet
- Før: skreiv merknader
- No: kommenterar det som er positivt

Kva har endra seg blant oss tilsette ?

- Blitt flinkare å rosa elevar, føresette og kvarandre
- Leitar etter positive element hjå kvarandre i staden for det motsette
- Det negative får og tek mindre plass
- Ein kan fokusera på kva ein har fått til/eller gjort når arbeidsdagen er slutt
- Svært interessant når ein ser at ein heil kultur er i endring, og til og med i rett retning.

Kva meiner du er kjemmetiln på at me er i god utv i høve PALS ?

- Klare tydelege forventningar enn før
- Meir positiv stemning med ros
- Mindre trøbbel med enkeltelevar
- Folk er blitt flinkare å ha oppsummering og å rosa klassen når timen er slutt
- Elevane bryr seg meir og tek vare på kvarandre
- Personalet har eit felles tydeleg fokus
- Eit verkty som fungerer
- To valg vert brukt, og på flinke og "greie" elevar
- Større trivsel → større fagleg utbytte
- Færre to-val situasjonar
- Meir harmoniske friminutt
- Elevane behandlar oss vaksne bra
- Bra å ha PALS fokus på team
- Pos med plakatar i klasserommet og på vekeplanen
- Færre fightar med elevar der ein kranglar om ting
- Meir OSS tenkjegong. Meir ansvar i fellesskap
- Metter like konsekvensar hjå dei vaksne
- Mindre hærverk/tilgrising
- Ros klassen gjev ros tilbake
- Pos sirkel/kjøkkare å vera på skulen
- På plass før timen startar eller i alle fall tidsnok
- Flinkare å skryta av kvarandre
- Me gjev meir av oss sjølv når samspelet vert bedre
- Ofrare at andre lærarar ordnar opp enn berre kontaktlærarane
- Elevane backar kvarandre bedre enn før
- Meir humørfyllt i klassen, å byggja relasjonar i fredstid
- Meir merksame på kvarandre
- Elevane kjem raskare utav konflikhtar

VEGEN TIL SUKSESS

SIJK DET EIGENTLEGER

Å palsa- film med norsklærer Sæterdal